תוספתא מכשירין

תוספתא

geulaquiz.com

פרק א

א המרעיד את האילן להשיר ממנו משקין ונפלו על תלושין שבו ועל מחוברין שתחתיו ב״ש אומרים בכי יותן וב״ה אומרים על התלושין בכי יותן ועל המחוברין אינם בכי יותן. א״ר יוסי בר׳ יהודה לא נחלקו ב״ש וב״ה על המרעיד את האילן להשיר ממנו משקין ונפלו על התלושין שבו ועל מחוברין שתחתיו שאינו בכי יותן ועל שעקרן משנגבו שאינן בכי יותן על מה נחלקו על המרעיד את האילן להשיר ממנו אוכלין ונפלו מבד לבד ומסוכה לחבירתה באותו אילן שב״ש אומרים בכי יותן וב״ה אומרים אינן בכי יותן.

ב אמרו ב״ה לב״ש הכל מודין במעלה מעודד ונתנו על גב הנהר שאע״פ שהמים יורדים מצד העליון לתחתון שאינן בכי יותן אמרו להן ב״ש אי אתם מודין במעלה שני שקין מעודדים ונתנן זה על גב זה שהמים יורדין מן העליון לתחתון שהתחתון בכי יותן ר׳ יוסי אומר אחד שק ואחד שני שקין ב״ש אומרים בכי יותן וב״ה אומרים אינן בכי יותן ר׳ יהודה אומר ר׳ אליעזר אומר זה וזה בכי יותן ר׳ יהושע אומר זה וזה אינן בכי יותן ור״ע אומר התחתון בכי יותן והעליון אינו בכי יותן.

ג הממחק את הגג ואת הכרישה אע״פ שהמים יורדים מצד העליון לתחתון אינן בכי יותן נתלשו הרי זה בכי יותן. ר׳ יוסי אומר זב וטמא שהיו מהלכין בדרך וירדו גשמים על שערו ועל כסותו אע״פ שהמים נתלשין מצד העליון לתחתון הרי אלו טהורים שאין נחשבים אלא לאחר שיצאו מכולו. יצאו מכולו הרי אלו מוכשרין וטהורין שאין נחשבין אלא לאחר יציאתן.

ד המסדר קנקנים בכיפה ששאבו יותר מלוג אינו בכי יותן ולענין מי חטאת אין חוששין שמא שאבו. אחרים אומרים משום ר׳ נחניה אם היו מחוסנות אינן שאובות.

ה מי פירות שנפלו לתוכן טיפת מים כל שהן טמאים דברי ר״מ וחכ״א הולכין אחר הרוב ר׳ אליעזר בן יעקב אומר אפי׳ קירצוד שנפל לתוכו טיפת מים כל שהוא טמא נפל לתוכו דבש וחלב הולכין אחר הרוב.

ו הטורף את גגו והמכבס את כסותו אימתי יודע אם רבו גשמים אם לאו בתחלה הוא מנטף טיפין דקות ועכשיו הוא מנטף טיפין עבות ר׳ יהודה אומר בתחלה היה מנטף טיפין מתוכו ועכשיו טורד טיפה אחר טיפה.

ז מצא בה בשר הולכין אחר רוב הטבחין. מחרוזות הולכין אחר רוב אוכלי בשר מצא בה תינוק מושלך מחצה על מחצה מטילין עליו שני חומרין ר׳ יהודה אומר אם היתה שם עובדת כוכבים אחת או שפחה אחת היא חשודה להשליך.

פרק ב

א <משקין> חבית שהיא מליאה פירות ונתונה בתוך המשקין א״ר יוסי בד״א בשל חרס אבל בשאר כל הכלים אינן שואבין. וכלי אבן הרכין הרי הוא ככלי חרש סדין ששלחו על גבי סילון של יוצר להטיח בו את חטיו אם מחמת המים בכי יותן אם מחמת הסדין אינו בכי יותן המרבץ את ביתו במים טמאין ונתן בו שבלין וטננו אם יש עליהן משקה טופח ה״ז בכי יותן ואם לאו אינו בכי יותן ר״ש אומר אע״פ שיש עליו משקה טופח אינו בכי יותן מודים חכמים לר״ש במרבץ את גרנו שהוא בכי יותן ובמשקין להבא פסול אם בשביל שיטח עליהן ה״ז בכי יותן ואם בשביל שילך למלאכתו אינו בכי יותן.

ב בהמה שירדה מאליה משים העולין בפיה ובמעיה בכי יותן בידה וברגלה אינן בכי יותן ר׳ יהודה אומר המים העולין ברגלי האדם לעולם טמאין ר״ש בן אלעזר אומר מים העולין ברגלי בהמה טמאה לעולם טמאין. הממלא בחבית המים העולין באחריה ובחבל המכונן על צוארה ובחבל של צורכה אינן בכי יותן מי חטאת אינו חושש שמא לא נתמלא בכלי. עריבה שירד דלף לתוכה הניתזין והצפין בכי יותן נטלן לשופכן ב״ש אומרים בכי יותן וב״ה אומרים אינן בכי יותן בד״א בטהורה אבל בטמאה הכל מודין שהוא בכי יותן דברי ר״מ ר׳ יוסי אומר אחת טמאה ואחת טהורה ב״ש אומרים הרי הן בכי יותן וב״ה אומרים אינן בכי יותן. הנוגע בנבלה בתוך המקוה טמא וטהור בעלייתו הנוגע במשכב ומושב בית המקוה טמא וטהור בעלייתו. זב שדרס על גבי משכב ומושב בתוך המקוה טמא וטהור בעלייתו פירות שנפלו לתוך אמת המים ופשט מי שידיו טמאות ונטלן ידיו טמאות והפירות טהורין ואם חישב שיודחו ידיו ידיו טהורות והפירות בכי יותן.

ג הממלא בקילון פירש ר״ע אם נגבו מיד טהורין ואם לא נגבו אפי׳ עד ל׳ יום טמאין סתמן ג׳ ימים. עצים שבלעו משקין טמאין וירדו להן גשמים ורבו טמאין אבא יוסי בן דסאי ור׳ יוסי בן המשולם אומרים רבו טהורין יסיקם אפי׳ בידים טמאות הוציאן שירדו עליהן גשמים ורבו טהורין לא יסיקן אלא בידים טהורות. ר״ש אומר אם היו לחין והסיקן ורבו [עליהן] משקין היוצאין מהן על כוס שבלעו טהורין מק״ו ומה אם מי גשמים שהן עלולין לקבל טומאה הרי הן מטהרין ברוב. מי פירות שאינן עלולין לקבל טומאה אינו דין שיטהרו ברוב. אמרו לו לא אם אמרת בגשמים שמטהרין את הטמאין תאמר במי פירות שאין מטהרין את הטמאין.

ד הטובל בים או בנהר אע״פ שהפליג יותר ממיל ה״ז בכי יותן. עבר בנהר אחר דחאו חבירו או שירדו עליו גשמים ורבו טיהרו שניים את הראשונים. התרנגולה והמדוכה שהיו בהם מים טמאין והטבילן ראשונים טהרו מלטמא והשניים הוכשרו לקבל טומאה. העושה צפור במים הניתזין ואת שבה אינן בכי יותן דברי ר״מ ר׳ יהודה אומר זה וזה צפור במים הניתזין ואת שבה אינן בכי יותן דברי ר״מ ר׳ יהודה אומר זה וזה בכי יותן <ר׳ יוסי אומר הניתזין אינן בכי יותן ואת שבו ה״ז בכי יותן>. והעושה אמה בפירות אינן בכי יותן.

ה המודד את הבור בין לעומקו בין לרחבו אינו בכי יותן אמר לו ר״ט מה לי כשמדדו לעומקו מה לי כשמדדו לרחבו א״ל כשמדדו לעומקו רוצה למשקה שברושם טהור א״ל אי אתה מודה שהממלא בחבית והמים העולין בה אחריה בחבל שהוא מכונן על צוארה ובחבל של צורכה שהן בכי יותן שאין המים נופלין לתוכה עד שיגעו לאחוריה אף כאן א״א למשקה שברושם עד שיהיה למטה מן הרושם חזר ר׳ טרפון להיות שונה כדברי ר״ע.

ו שלשל [את] החבל לבור לידע אם יש בו מים [הרי זה] בכי יותן ידיו ורגליו אינן בכי יותן. שלשל את המטלית להעלות בה דלי או קיתון וכלכלה להושיב עליה תרנגולת אינן בכי יותן ואם ניער הרי זה בכי יותן הוציא מסמר לגשמים לכבותו אינן בכי יותן ואם בשביל לצרפו הרי זה בכי יותן המניח את האוד בגשמים לכבותו אינו בכי יותן ואם בשביל פחם הרי זה בכי יותן.

פרק ג

א המעלה אגודות בשביל שימתינו להיות אוגד בהן ה״ז בכי יותן ר׳ יהודה אומר אינו בכי יותן. המעלה לגג ללותתם בטל ובגשמים ה״ז בכי יותן. העלן מפני הכנימה וירדו עליהן [טל] וגשמים אם צמח בכי יותן ור׳ יהודה אומר א״א שלא לצמח אלא עודהו טל וגשמים עליהן אם חישב עליהן ה״ז בכי יותן אם לאו אינן בכי יותן חרש שוטה וקטן שהעלו פירותיהם לגג ללותתן בטל ובגשמים ה״ז בכי יותן העלן מפני הכנימה וירד עליהן טל וגשמים אע״פ שחשבו אינן בכי יותן שיש להן מעשה ואין להן מחשבה.

ב ר׳ חלפתא בן קוינא אומר שום בעל בכי טמא מפני שמרביצין עליו במים ואח״כ קולעין אותו אמרו חכמים א״כ יהא טמא לחלפתא בן קוינא וטהור לכל ישראל. יהושע בן פרחיה אומר חטים הבאות מאלכסנדריא טמאו מפני אנטליא שלהן אמרו חכמים א״כ יהא טמאות ליהושע בן פרחיה וטהורות לכל ישראל.

ג א״ר יוסי בראשונה היו הככרות של קשואין ושל דלועין שבצפורי טמאות מפני שמקנחין אותן בספוג בשעה שעוקרין אותן קבלו עליהן אנשי צפורי שלא יהו עושין כן. בראשונה היה גריס של פול ושל טופח של צפורי טמא מפני ששורין אותן במים בשעה שגורסין אותן. הפירות מ״מ הרי הן בחזקת טהרה אחד עובד כוכבים ואחד הכותי ואחד ישראל. אע״פ שאמרו אין אדם רשאי לטמא פירותיו התירו לבעה״ב שהוא מטמא דבר מועט ונותן לתוך כפישה.

ד כל האגדות של כפרים הבאין מבית השוקין טמאין ולא מקום איגד אמרו אלא כולם מפני שהיא מתרפרפת וחוזר ואוגדה דברי ר״מ רשב״ג אומר לדברי ר״מ האילמות טהורות.

ה האוג בכל מקום הרי הוא בחזקת טומאה הקשואין והדלועין התלויין בגמי על פתחי חנויות הרי אלו טמאים. ירק הנמכר עם טרכסימון לפני חנוני הרי זה טמא מפני שמזלפים עליו מים בשעה שמוכרים אותו ואתרוגי קיסרי הרי אלו בחזקת.

ו ביצי חנוני שמוכר בהן לח ויבש הרי אלו טמאים דברי ר״מ ור׳ יהודה מטהר אמר ר״ש בן אלעזר לא שהיה שמעון בן אלעזר מטמא לח ויבש אלא שתינוק מטמאן במשקה שבצלוחית. כל הביצים בחזקת טהרה וביצת הבלן בחזקת טומאה <כיצד צדין דגים בחזקת טהרה בין שצדן בחרס ובית הבלן בחזקת טומאה>.

ז כיצד צדין דגים בחזקת טהרה בין שצדן בחרס ובין שצדן בכפיפה ובין שצדן במצודה ניער את המצודה עליהם הרי אלו בחזקת טהרה ולעולם הן בחזקת טומאה עד שיתכוין לצוד בטהרה ואין ע״ה נאמן לומר לא נערתי את המצודה עליהן.

ח דם השחין ובעביות ותמצית בשר ומי פירות והמלח שנמתחו מטמאין ולא מכשירין מי רגלי בהמה לא מכשירין א״ר יוסי בר יהודה קבלן בכלי הרי הן מכשירין א״ר יוסי אמר לי אינומים אחיו של יהושע הברסי השוחט את העורב להתלמד בו דמו מוכשר ור׳ אליעזר אומר כל דם השחיטה לעולם מוכשר דם המת מטמא בכל שהוא דברי ר״מ ור׳ יוסי אומר ברביעית אמר רבי נראין דברי ר״מ בטומאה קלה לטמא אחד ולפסול אחד ודברי ר׳ יוסי בטומאה חמורה לטמא שנים ולפסול אחד.

ט כל משקה המת טהורין חוץ מדמו וכל מראה דמים הרי אלו טמאין אמר ר׳ יהושע בן קבוסאי כל ימי הייתי קורא מקרא הזה (במדבר י״ט:י״ט) והזה הטהור על הטמא ולא מצאתיו אלא ביצה של יבנה בלבד ומאוירה של יבנה למדתי טהור אחד מזה על מאה טמאין.